

ᠡ ᠷ ᠠ ᠭ ᠤ ᠨ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԵՒ ԳՐԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԵՐԵՐՇԱՐԹԻ ՀԻՆԳՇԱՐԹԻ ԵՒ ՇԱՐԱԹ ՕՐԵՐԸ

ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Նամակ և դրամ զրկել Վարդուհեան հասցեին:

Զեազիրներն ևս չեն դարձաւիր :

Ծանոցողներն հարկաւ ևս նուազոր պայմաններ:

Խմբագրատունը կը գտնուի Մանսուր Փաշա Խալիձ, քրատուէրի  
գօիւն վրայ:

Այս Հինգամբիկ քիչիկ. նոր քաղաք.



բում մը ևս տեղի պիտի ունենայ Ռուսիոյ ու Կովկասի զէպեքերուն վրայ դարձեալ, «Սօսիէթէ Սալմադի» մէջ, բանաստեղծներն Պ. Պրանսիս ար Բրէստանէ ու Պ. Բ. Բիլլանտ, Բրոքսէսէո Բէնլալի պիտի նախագահէ:

## ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՃԱՐՈՆ. ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՀՆԴԻԱՍՏԱՆ

Իշխան Ռիթմոնդի լրագրին, «Բեդերպուրկսթա Վեստմոսթի» մէջ հետեւեալ խմբագրականը գրուած է:

«Հետաւոր Սրեկեթի բաղադրականութեան գաղտնիքներուն վրայէն վարագործը կամաց կամաց կը բարձրանայ: Ընթացիկները չեն գիտարգրեալատարները: Անոնք թնդանթի համար անուշիկ են միայն, գործիքներ են, փութացնելու իրականացումը: Ամերիկացիներու և Անգլիացիներու ծրագիրներուն, որոնք Ուաշինգթոնի համար աստակապէր կը կոչեն: Այն լուրը թէ ճարտարներուն պիտի զինուի պաշտպանելու Հնդկական սահմանը, շատ գոհացուցիչ է, բանի որ կը նշանակէ թէ Ռուսիոյ ազդեցութիւնը բոլորովին փճացած է»:

Յօդուածը, շարունակելով կը պարզէ պատերազմի սկիզբէն ի վեր Անգլիոյ կատարած գերը, զոր կը յատկանշէ իրեն նենգաւորական գործը: «Հիմա, երբ որ յաղթունք» կ'ըսէ, «պատճառ չունինք պահուրտելու մենամարտի անկողմնակալ հանդիսատէսի մը զինակին ետեւ», և հեջնական լեզուով մը կը հրաւիրէ ճարտարները՝ Սիբիրներու (Հնդկ գործերու) բախտին մասնակցելու և գործածուելու իրեն պատանէշ ընդդէմ ստեղծեալ և անյաղ Մոսկովներու որոնց հիմնական փառասիրութիւնն է շահագործել ամբողջ Արեւելքը»:

Յօդուածը կը շարունակուի այսպէս. «Անգլիային օգնելու համար ճարտար շարժումը Բրուսիոյ մէջ ուրախութիւն միայն կը պատճառէ, որովհետեւ այն օրը որ ճարտարը Հնդկաստան մտնեն՝ Անգլիական ազդեցութիւնը պիտի իշխայ, և երբ Ռուսիա յաջողութիւններուն պակասութեան հետեւանքներէն ինք զինքը գտնէ՝ այն ատեն պիտի սկսի քաշուի իր ելքի բնական դոններուն ուղղութեամբ, զէպի Արեւելեան ծովերը»:

Յօդուածագիրը կը վերջացնէ ջերմապէս փաստաբանելով Ռուսոս—ճարտարական դաշնակցութիւն մը, թէ պաշտպանողական և թէ՛ յարձակողական:

### ԿՐԵՏԷ

«Խալալի ի Սթէնթի թղթակիցը գրած է որ Ռուսաստանի մէջ ընդհանուր կարծիքը կը պահանջէ Կրեմլէի միապետականութեան բարեփոխումը: «Նէտո Սպի» լրագրիրը պահանջած է որ Եօրկիոս իշխան ալեւս զինուորներ ընէ և Երեւանի իշխան ժողովըը գումարէ Սահմանադրութիւնը աւելի ազատական ոգիով վերաբնակելու համար»:

Բանտիոյ ցայցիբուն միջոցին Անգլիական իշխանութիւնները իրենց բռնած ընթացքով բոլորովին տարբեր էին Ռուսականներէն, որոնք Բիթմոնի մէջ շատ խռտուխեամբ վարուեցան և մինչև իսկ եկեղեցիները գրաւեցին, որպէս զի ժողովուրդը հաւաքելու համար դանդաղեցնէր չը հընչուին:

## ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

II. Հայրապետը հեռագրաւ զինում ըրեր է Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարար Լամոսոբի կոմսին, որպէսզի հրահանգ արուի զիւրացնելու համար թուրքիայէն զէպի II. Էմիլիան մեկնումը եպիսկոպոս ձեռնադրուելիք առաջնորդ վարդապետներու:

Ճիւղաւթարի անկիւքան կալուստիս Վեր. Բոլինս, Պոլսոյ գտնուած ատենը II. Պատրիարքին կողմէ ինդիք եղած էր Այնթապի մէջ գտնուած Անկիւքան և կեղեցիին մասին, զոր կուգէին ձեռք անցընել Հայ-թուրքականները՝ տարակելով թէ Հայ-անկիւքաններ չկան հիմա Այնթապի մէջ, Վեր. Բոլինս՝ այս անգամ գրած է II Պատրիարքին որ թէպէտ այդ եկեղեցիին հիմնարկութեան ատեն անկիւքան և կեղեցւոյ կողմէ նիւթական օգնութիւն եղած է, սակայն ան իրեն անկիւքան եկեղեցւոյ մէկ մասը չի ձանջուիր, հետեւաբար իրենց կողմէ այդ եկեղեցին ինքնուրոյն եկեղեցի կը նկատուի:

—Պուլկարիոյ Հանր. Կրթութեան նախարար Տէթ. Իս. Շիշմանով այցելել է Ֆիլիպիէ հայոց վարժարանը, ընկերակցութեամբ նախարարութեան բարձրագոյն պաշտօնեայի մը և նահանգի կրթական տեսուչին: Նախարարը աչքէ անցուցեր է ամեն բան, աշակերտները քննել, և երկար տեսակցութիւն մ'ալ վարժարանին տնօրէնին հետ ունենալ ետքը մեկնել է յայտնելով իր գոհունակութիւնը: Կը լսուի նաև թէ Նախարարը յուսադրել և նպաստաւոր խօսքեր քրած է ի մասին կրթական նոր օրէնքի գործադրութեան:

—Տաճկաստանի գաւառներուն մէջ տեղ տեղ աղջկանց վարժարաններու մէջ հիմա կարի մեքենայով նուրբ ասեղնագործութիւն կ'ընեն, որ բարեկեցիկ գասու աղջկանց համար հաճելի ժամանց մ'է, իսկ ուրիշներու ալ ապրուստի միջոց մը: Վերջերս Պալքէէի աղջկանց վարժարանի աշակերտուհիները, զեղեցիկ նկար մը ձօնել են II. Պատրիարքին: Ծանկալի է որ գեղարուեստական այս գեղեցիկ ու օգտակար ճիւղը մասուր բոլոր մեր աղջկանց վարժարաններուն մէջ:

### ԲՐՈՑ. ՍԻՆԱՆԱՆԻ ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԳԷՍԸ

Մեծ հաճոյքով կը հաղորդենք որ Բրոք. Յարութիւն Սինանեան կազմակերպած է Նուազահանգէս մը, որ տեղի պիտի ունենայ Մայիս 7, Կիրակի օրը, Էգպէթիէ պարտէզի թատրոնին մէջ:

Նուազահանգէսին ճոխ և հրապուրիչ ծրագիրը, և իրենց մասնակցութիւնը խռատացող վարպետներուն անունները—Տիկնայք Պալեան և Քարօշի, և Պարոնայք Սանթիի, Օգոստինոսեան և Նէլլուդ—բաւական են երաշխաւորելու որ Բրոք. Սինանեան պիտի յաջողի ճշմարիտ վայելք մը ընծայելու գեղարուեստի սիրահարներուն և բարեկամներուն:

Երազքին մէջ, որիչ ընտիր կտորնեբու կարգին կը տեսնենք Բրոք. Սինանեանի պատրաստած խալիվական մարզը, հանգուցեալ Չուհանեանի «Ալիմպիադա» օբերային նախնորդը, (Արշակ Բ. ի ողբերգութենէն), և «Պարուն»-ը, ինչպէս նաև կտրա-Մուրգայի «Կուռնկ»-ը:

—Կը լսենք որ Աղեքսանդրիոյ վերջին միթիւնին ներկայացուցչներուն կողմէ

զիմում եղած է Գահիթէի ազգային վարչութեան, որ Աղեքսանդրիոյ թեմը միացուի Գահիթէի հետ և Թաղական նոր ընտրութիւն մը կատարուի կեդրոնին նախաձեռնութեամբ:

Ինչպէս որ յայտնած էինք Լուսաբերի 38րդ թիւի խմբագրականին մէջ Գահիթէի և Աղեքսանդրիոյ Ազգ. վարչութեանց միացումը մեր Օրէնքին և շահերուն պահանջումն է: Փափաքելի է որ Աղեքսանդրիոյ ներկայ թաղ. խորհրդին բարեկամներն ալ համաձայնին այս գաղափարին, և ինդիքը լուծեն այս կեդրով, որ աւելի օգտակար և աւելի պատուաւոր է:

## ԺԱՄԱՆԱԿԱՅՈՅՑ

Մ. ԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ՏՕՆԻ

Ժամեր: Երեւանի սկզբնաւոր դպրոց

Ապրիլ 23 Ծրագրաւոր դիւրաւի

Առումս Ժամը 7ին  
Երեւանի Գահիթէի 3ին

27 Ս. ազ. Հինգշաբթի  
Առումս 6 1/2ին  
Ս. Պատարագ 10ին  
Երեւանի Սանիտայ 3 1/2ին  
Կացի գիշեր 7 1/2ին

28 Ռ. բաթ  
Առումս ճաշ 10ին  
Երեւանի Ս. Թ. ազում 3ին

29 Երեւանի  
Առումս 7ին  
Երեւանի Ծրագրայց 3ին

30 Ս. Չատիկի Առումս 5ին

31 Երեւանի Ս. Թ. ազում 7ին

Մայիս 7 Նոր Կիրակէին հոգեհոգատեան Պաշտօն Պատարագը Մար-Մինայի Ս. Մինասայ Մատուռ, Ժամը 7 1/2ին: Իսկ Ս. Ա. Ժամին եկեղեցին Ժամերգութիւն և Ս. Պատարագ Ժամը 7ին:

## ՏԵՂԱԿԱՆ

Գաղտնի ոստիկանութեան պետ Պ. Գարթիէ լսած ըլլալով որ Ապրիլի կողմը երկու Յոյներ կեղծ գրամ կը կարեն, երկէ ատու յանկարծ մտաւ անոնց տունը և զիրենք բռնեց յանցանքի վրայ: Քրոնս, տասը, և հինգ զրուշնոց գրամ կրտրելու գործիքներ գտնուեցան:

Կեղծարարները տեղական հպատակ են և ձերբակալուեցան:

—Վիճակահանութեան տոմսակ ծախողներու խումը մը նոր կանոնին զէմ ցայցեր ընելու միջոցին ոստիկաններու վերայ յարձակում կատարած ըլլալով անոնցմէ մի քանին երկերկու ամուս բանաւարկութեան դատաւարտուեցան:

—Գնդապետ Հէրիսը որ կեդրոնական Ափրիկէէն նոր դարձաւ՝ հետը բերած է վեց զանաձներ, երկուքը կին, խալթու մէն այս բանը Տէյի Մէյլ լրագրին հեռագրուած ըլլալով Լոնտոնի մարզախրական մարմիններէն ոմանք յուզուած են այն ենթադրութեամբ որ զանաձները իրենց կամքին հակառակ բերուած ըլլան: Անոնց զինումին վրայ՝ Լորտ Լանտաուն հեռագրով խնդրած է Լորտ Բրոքմընը որ գործը քննէ: Ասկէ հասկցուած է թէ զանաձները իրենց կամքով ընկերացած են զնդապետ Հէրիսըին որ շատ մարդասիրութեամբ կը

վարուի եղբր իրենց հետ: Լորտ հետ մէկ տեղ գնդապետը երկու օր առաջ մինակ մեկնեցաւ Լոնտոն անգլիական իշխանութիւններուն աւելի գոհացուցիչ բացատրութիւն տալու համար:

—Կաթոլիկներու Զատիկը և Հրեաներու Պասքը թանթայի տօնաժամանակ համաժամանակ ըլլալով, այս տարի արտասովոր ոգեւորութիւն կը տիրէ տօնաժամանակ մէջ: Կ'ըսուի թէ ութուն հազար հոգի հաւաքուած են արդէն դանազան կողմերէ:

## ՏԵՂԱԳՐԱԿԱՆ

ԱՆԻԻ ՆԵՐԿԱՅՑ ՎԻՃԱԿԸ

(Շաբ. 56րդ թիւն)

Տնակներ միջից գտնուած են ապակեայ, յախճապակեայ և հողէ զանազան ամաններ, ու պնակներ, անձաւ կամ կոտրատուած: Ամանները ոմանց վրայ նշմարուած են ոսկեգոծ վերատառութիւններ: Քրտնուած են նաև կարասներ, երկանաքարեր, սանդեր, որոնք ներկայումս գործածուածներին գրեթէ մեծ տարբերութիւն չունին: Յետոյ պղնձեայ դրամներ՝ մեծ մասամբ Բիզանդական, բիրեղեայ ապարանջաններ, խեցեղէն աշտանակներ, յուրուք, զնդասեղներ, մատաններ և այլն:

Անգիկի գործածութիւնը, թէեւ չի զիտցուիր որոշ ինչ բանի համար, բայց կ'երեւայ թէ շատ տարածուած է եղել, որովհետեւ գտնուած են բաւական թուով կաւից շինուած անգիկի փոքրիկ ամաններ: Այս անգիկի ամաններն էլ ճիշդ նըմանութիւն ունին այն ամաններին որոնց մէջ անգիկ լցուելով ծախում են Պոլսոյ զեղալուծաններին մօտ:

Կացի այս առարկաները, Պրոքէսորը Անիի ալ և այլ մասերից գտել է մի քանի մարդկային կմաքներ:

Գերեզմանատուն համարուած սարահարթից, որ գտնուած է Ախուրեան գետի և քաղաքի պարօպին մէջ տեղը՝ Ղզ-Ղալէ տանող դժուարին զառիվայրին վրայ, մի գերեզմանի մէջ տեսնուած է ոչ-անշախահա մարդու մի կմաք, և մօտը դրուած մի թրուկ կճուճ, մէջը լիքը վեգերով:

Բաւական տարօրինակ մի քմահաճոյք չէ՛ սա, որ ունեցել է այլ նախկին Անիցի մարդ-երեւան:

Մենք երբեք զարմանալու մի առիթ չպիտի ունենայինք անշուշտ, եթէ թաղուղը մի պատանի լինէր, որը կարող էր վեգ խաղալ շատ սիրել, և նորա վշտահար ծնողքը տղայիս մի ընծայ բերելով գերեզման, իրենց վաղամեծիկ զաւկի յիշատակը յարգած լինել:

Բայց մենք Անիում լսեցինք՝ մի ուրիշ զարմանալի ու խորհրդաւոր նշանի մասին ևս, որ նոյնպէս տեսնուած է մի կմաքի մի վրայ: Եւ տեսնւ են, որ զա ժողովրդական զատակարար պատկանող սովորական մի կնոջ կմաքը չէ:

Այդ կմաքի երկու միացած ոտներին վրայ, ճիշդ մատներին մօտ, խփուած է մի երկաթեայ բեւեռ:

Ինչ նշանակութիւն կարող է ունենալ այդ Արդեօք բեւեռման գործողութիւնը ինչ պարագաների տակ կատարուած է, և երբ, մահուանից առաջ թէ յետոյ: Արդեօք, դա մի մասնաւոր հոգեկան ցանկութեան արդիւնք է, թէ ընդունուած սովոր



բուժան՝ որի մասին սակայն պատմութիւնը մեզ ոչինչ չէ ասում:

Այսպէս թէ այնպէս՝ իր տեսակին մէջ այդ յոյժ հետաքրքրական երեւոյթի նշանակութիւնը, անշուշտ, Պր. Մառը կը բացատրէ իր այն ուսումնասիրական-պատմագիտական աշխատութեան մէջ՝ որը պատրաստելու է Անիի պեղումներէ առթիւ:

Պեղումներէ հետ միասին, Պր. Մառի ջանքերով Անիում ձեռնարկուեց մի ուրիշ համակրելի գործի, որը վերջացաւ ճիշդ պեղումները դադարած ժամանակ:

Դա մի թանգարանի հաստատութիւնն է, որի շնորհիւ այլեւս Անիում գտնուած հնութիւնները կորստեան մատնուելու վտանգին ենթարկուելու չեն սրանից յետոյ:

Արդեօք որքան թանկագին հնութիւններ, զանազան ժամանակի դէպքերու, կորած են, քանի որ հսկող, հաւաքող և պահպանող մէկ անձ կամ հաստատութիւն չէ եղած:

Ահա այս տեսակետով, Պր. Մառ, պեղումներէ չափ, և գոյցէ աւելի էլ կարեւոր մի գործ է կատարել, հիմնելով Անիում մի թանգարան:

Թանգարանը սակայն մի նոր շինութիւն չէ, այլ մի պատմական յարկ, որին կործանուելու վտանգ սպառնացող մասերը նորոգելով, և անյարմար բաժանմունքները կարգի բերելով նպատակին ծառայելու վիճակին է հասցրել:

Ս. Մ. ԿՈՆՏԱՆԿԻԱՆ

(Շարունակելի)

## ՀԱՆՐԱՅԻՆ ԿԱՐԾԻՔ

Օ Գ Տ Ա Շ Ա Տ Ա Ռ Ա Ջ Ա Ր Կ Մ Ը

Անցեալ օր հանդիպեցայ բարեկամի մը, տեղւոյս Հայ-Հոռմէական հասարակութեան ծանօթ ղեմքերէն Յակոբ Լիֆնտի Ֆարահեանին, որ երկու տարի առաջ Եւֆրատեան Նախարարութեան առաջնակարգ պաշտօնեաներէն էր:

— Պօղոս փաշայի շրջանակին մէջ ծանօթներ ունի՞ք, կը հարցնէր ինծի, ֆերանսերէն, կարեւոր բան մ'ըսելու թոյնով մը:

— Շատ հետամուտ եղած չեմ, ուսեանալու, բայց ուրախ պիտի ըլլայի Լիֆնտի կարենայի ո'ւ է կերպով հաճելի ըլլալ ձեզի:

— Անհատական խնդիր մը չէ այլ զուտ ժողովրդական հանրօգուտ բան մը՝ որու մասին կ'ուզէի ձեզի խօսիլ, Լիֆնտիներու մէջ վերջերս մեծ հաճոյքով կարդացի Վսեմ, Պօղոս փաշայի մէկ իշխանապետի զեղեցիկ նպատակը, որը՝ այսպէս թէ այնպէս — իր մեծ օգտակարութիւնը պիտի ունենայ տեղւոյս մեր Հայ-Հոռմէական հասարակութեան համար ալ, «Պօղոս փաշայի այս հայասիրական կամ բարեգործական ձգտումը կրնայ մեզ շատ հետաքրքրել, Պէտք է օգտուել զիտնալ պարագաներէն՝ որոնք կրնան հազուադէպ ըլլալ, չէ՞ մի...»

— Ինչ աւելին կուզէք, հարցուցի իրեն՝ իր խօսքը ընդմիջելով:

— Շատ բան, սիրելի բարեկամս, եթէ ժողովուրդին զուտ գտնուին Պօղոս փաշայի նման անձնաւորութիւններ, Գիտէ՞ք թէ Ապագայի կողմերը ինչ մը պետական հոգի կան որ ուշ կամ կանոն պիտի ծախուին: Պիտի ուզէի ասալարկել Վսեմ, փաշային որ այս հոգեւոր ընդարձակ մաս մը պահանջէր կառավարութենէն, զրամով բնականաբար, ու հոն հետզհետէ տունք շինել տալով հայ

բնակչութեան առանձնայատուկ կեդրոն տեղին դարձնելը զայն, տարիներու շրջանին հետ, Հոգեբուն գինը, ինչպէս և շէնքերուն ծախսը կարելի է հայկական «Խնայողական Սնտուկ մը» հաստատելով հայերուն մէջ, որոնք տարակույս չունին որ սիրով պիտի ընդունէին իրենցմէ պահանջուածը, քանի որ իրենք պիտի ըլլան՝ ամեն և ամեն բանէ առաջ՝ անկէ օգտուողները. նախ որ ամեն վարձքով բնակարան պիտի ունենան և՛ ապա՝ օգուտ, առողջաբար թաղի մէջ, կ'ընդունէք անշուշտ թէ քաղաքին մէջ լաւ տեղ մը բնակիլը շատերուն մատչելի չէ, մասնաւոր հասարակ դասակարգին համար: Ինչ կ'ըսէք առաջարկիս: — Սխալ չէ՞ կը գտնեմ ձեր առաջարկը մեր համայնքին համար, նիւթապէս, բարոյապէս ու ազգային տեսակետով, պատասխանելի յարգելի խօսակցիս՝ Հայ-Հոռմէականի մը կողմէ այսպիսի հայասիրական առաջարկ մը լսելու հաճոյքով խանդավառ:

Իսկ այդ առաջարկն է զոր պարտք համարեցի զրի առնել, հոգ չէ թէ գործադրելով իման հաւանականութիւնները խիստ տարակուսելի ըլլան:

Ինչ սիրուն առաջարկ, արդարեւ, շատ մը բարենպաստ առաջարկներու նման: Եթէ միայն վսեմ, փաշան արդէն չափազանց զբաղեալ մէկը եղած չըլլար:

Ս. Օ.

## ՈՐԱՔԻՍ ՆՈՒԱԳԱՆՈՒՄՐԸ

«Լուսաբեր»-ի 55 թիւին մէջ «Երաժշտասէր մը» տեղւոյս երկու նուագախմբերու անմիաբանութեան մասին յօդուած մը դրած էր: Պէտք է ըսեմ թէ «Լուսաբեր» նուագախմբին մէջ կուսակցական ոգի չկայ: 1902 յունիսին երբ նուագախմբի կազմութեանը համար ընդհ. ժողով դուրսուեցաւ, բոլորն ալ «Լուսաբեր» անունը ընդունեցին, և սոյն անունն տակ դրած կանգնադիր տեղական իշխանութեան կողմէ վաւերացուեցաւ:

Նոյն տարւոյ հոկտեմբերին երկուսուսութիւններ տեղի ունեցան: Խումբին համար Պ. Խաչիկ Մարգիսեան իրրեւ ուսուցիչ հրաւիրուած էր, բայց պայմանները անպատշաճ գտնուելով մերժուեցաւ: Հետեւեալը եղաւ խումբին երկուսի բաժնուիլը:

Անցեալ տարի ծանօթ ազգայիններու միջոցաւ խմբերը միացան «Երաժշտեան» անունն տակ որուն կարգադիր մասնախմբի նախագահն եղաւ Տ. Աւետիս Զահ. Եղոյան: Բայց ցաւալի է որ քանի մը ամիսէն նորէն միութիւնը քայքայեցաւ, և Ստանիսլավսկիի կողմէն գրաւուեցան երաժշտական գործիքներու մէկ մասը: Իսկ միւս մասը, որ Պ. Խ. Մարգիսեան իր շատացած ամսականներուն տեղ վար դրած էր, «Լուսաբեր» խմբին անդամները ետ պահանջեցին, սակայն ի դուրս: Այս միջոցին էր որ Ստանիսլավսկիի սխալմամբ միւս խումբին յանձնեց մեր գործիքներէն քանի մը հատ, որ մինչև այսօր չեն վերադարձուած: Մինչև հիմա այն ժամանակուայ հաշիւներն ալ չեն յանձնուած մեզի:

Վերջերս նորէն միութեան փորձեր եղան, բայց դեռ արդիւնք մը չունեցան: Պ. «Երաժշտասէր»ը թող լաւ գիտնայ որ մենք միշտ ցանկացող ենք միութեան:

Ատենապետ «Լուսաբեր» նուագախմբի Գործ. ժողովոյն՝ Գ. Կ. ՏԱՄԱԿԵԱՆ

## ԱՅԼ ԵՒ ԱՅԼՔ

Ա Շ Ի Ա Ր Հ Ի Ս

## ԱՄԵՆԷՆ ԽՈՇՈՐ ԱՊԱՄԱՆԻՐ

Թրանսլալի Բրիմ'երը Ազամանդահանքի ընկերութեան հանքերուն մէջ Ուէլ անուն վերակացուն գտած ազամանդը, որ ընկերութեան նախագահին անունով «Քրիկնէն» կը կոչուի, վերջերս ցուցադրուեցաւ ընկերութեան Լոնտոնի գրասենեակին մէջ:

Ազամանդին երկայնութիւնն է 4 1/2 մասնաչափ (ինչէզ), բարձրութիւնը 2 1/4 մասն., լայնութիւնը 2 1/2 մասն., և շրջագոյնը զանազան դիրքերուն համեմատ 8 3/4 էն մինչև 11 1/4 մասնաչափ: Նշանակելի բան մըն է որ ազամանդին խաւքիսը գրեթէ բոլորովին տափարակ է: Այս կը հետեցնեն թէ ասիկա աւելի մեծ քարէ մը կտրուած կտոր մըն է:

Հիմակուան անտաշ վիճակին մէջ՝ ծանրութիւնն է 3025 3/4 քրաթ, և կը կարծուի որ կտրուելէ ետքը, պիտի թեւայ առանց ճեղքի կամ փորքի գոհար մը 1200 քրաթ ծանրութեամբ, մինչև 20 քրաթ ծանր փշրանքներ ունենալով:

Կտրելու ծախքը կը հաշուուի 30000 ռակի, և ամբողջը կը գնահատուի մէկ միլիոն անգլ օսկի, թէև այդ մասին կանխահաս է խօսիլ, մինչև որ յաճախող մը ներկայանայ:

Ատակութիւնը և գոյնը առաջին կարգի են:

## ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Հոնտոն, 19 Ապրիլ, Տէյլի Մէյ-լին հաղորդում է որ Ռուսիոյ գործակալները կտրած են Ֆինլանդի Ֆորմոսա երկարքը բնդծովեայ հետագրով կը:

Բարիկ, 19 Ապրիլ, Լիմաի հրապարակութիւնները մեծ յուզում կը պատճառեն: Ընկերավարականները խառն կը յարձակին կառավարութեան դէմ, զորքի գործածութեան մասին մեղադրելով, բայց խորհրդարանին մեծամասնութիւնը նախարարութեան ոյժ տուաւ: Կերելի որ 200ի չափ սպաներ և զօրքեր վերադարձուած են: Փաղաքը խաղաղութիւնը գտաւ:

Բարիկ, 19 Ապրիլ, Պ. Տերասէլ յայտարարեց թէ Մարքս սկզբունքով ընդունեց Ֆրանսական առաջարկները և թէ այդ հիման վրայ բանակցութիւնները կը շարունակուին: Եթէ Գերմանիա անբաւական կը նկատէ իր լուսաբանութիւնները՝ ինք պատրաստ է դանդաղ ամբողջացնելու և վեճի տարակայ եղող շահերը ապահովելու, այնպէս որ ամեն իմաստնալի մտայնութիւն փութաւ:

Լոնտոն, 20 Ապրիլ, Ճարսն բարձրագոյն մը ուղղեր է Ֆրանսայի Ռուսերուն Քամրան սպասելուն դէմ:

Բեկրոպուրկ, 20 Ապրիլ, Բուլիլիֆի գործարաններուն երկու հազար գործարարները փորձեցին արգելելու իրենց ընկերները գործի վերականգնել, և երկաթի կտորներով դէմ ելան ձիաւոր ստիկաններուն: Ամբողջ վաշտ մը տեղադրուած է հիմա գործարանին մէջ, և պահա-

կողանդեր կը շրջին բոլորաբար:

Թոքիօ, 20 Ապրիլ, Ճարսնցիկ գրաւեցին Թունք-Հուան, Շինկ-Քինկի տրեխիտն կողմը: Ռուսերը գէպի հիւսիս կը քաշուին:

Սոսնիստրոպոլի հաշիւները տեսնել: Ինչպէս նախորդ թիւերուն՝ նոյնպէս և այսօրուան թիւին վերջին երեսը:

## ԶԵԼԻԽԱՅԻ ԳԱՂՏՆԻՔԸ

Նիւթերու առատութեան պատճառով Ճաց Գշ. օրուան թիւին:

## ԿՈՌԻՆԿ

ԼՈՍՏ ՏԵՍՈՒՍ Կուսակց. գեղարուեստական (Երաժշտութիւն, ճարտարապետութիւն, Կենդանական ու պատկերասրբ. հանգիստեան տանքի թիւը):

ԿՈՌԻՆԿԻՆ արդէ տառաջին թիւոյն բովանդակութիւնն է՝

Մենդագիր . . . Դ ՓՐՈՅՑ-ԴԱՅԱՅԱՆ  
Կրք (Կուսակց.) . . . Ս. ՎԷՆԵՍԵՆՆԻ  
Ս. ՎԷՆԵՍԵՆՆԻ կը հովանաւորէ ԿՈՌԻՆԿԻՆ  
Հայ Ժողովուրդն և իր զեղարուեստական գերը  
Հայր Ս. Մենդեան (Անկիդրեւ Էսկիւ, Կենդ.)  
Ս. Գոնթալու Մուսայի կը հովանաւորէ ԿՈՌԻՆԿԻՆ  
Ա. Թադ Ներք . . . ՍԱ-ԴԱ-ՆԱ  
Բարիկ Հայ Երկրագործ . . . Ա. ԿԵԼՊԷՐ  
Սէզաք Ֆրանք . . . ՎԷՆՍԵՆՆԻ ՏԵՆՏԻ  
Նուագ (Կուսակց. համար) ՍԷԶԱՐ ՖՐԱՆԿ  
Տեղ. Մանկական . . . Ա. ԹԱԼԱՍՏ  
Մ. Մարտիսեան (Ողբերգ. դու-Դերասան) . . . Գ. Փ.  
Աքալա Քանթարճ . . . XXX.

ԿՈՌԻՆԿԻՆ քաղաքականութեամբ չէ շարադրուած:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ նպատակն է՝  
Ա. Հայ արուեստը ծանօցնել Հայուն.  
Բ. Եւրոպական արուեստը ծանօցնել Հայուն.  
Գ. Հայ արուեստը ծանօցնել Եւրոպային:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ, հետեւորդը երկու թիւն կ'ստան Հայերէն ու Ֆրանսերէն:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ Հայ և օտար աշխատակիցներ կ'ուսնանայ:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ Ֆրանսացի տկանաւոր անձնաւորութեան հովանաւորութիւնը կը փայլէ:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ իրեն պարտ կը համարէ բաժնի իշխանութեան տեղին ամեն յօդուածները և աշխատութեան համար, որոնք Հայուն գեղարուեստական յաջողութիւններն ի վեր հանելու ձգտումով են շարունակուած կ'ըլլան:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ պարտին բաժնեդատուելու այն ամեն Հայերը որոնք Կուսակց. իրենց կարգին նպատակը Հայ վերածնութեան փըթ. թուովն նուիրուած ձեռնարկի մը եւ որոնք կուզեն գեղարուեստի երկնաբան գործին վրայէն ընդհանրապէս գէթ մեր բարոյական ազատագրութեան նախաշուկաները:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ մէկ օրինակ, իբր նմուշ ձգել պիտի զրկուի ամեն անոնց որ կը հաճին մեզ իմացնել իրենց հասցեն:

ԿՈՌԻՆԿԻՆ տարեկան բաժնեդատուելուն է՝

Եւրոպայի համար 10 ֆրանք  
Տաճկաստանի . . . 50 դր.  
Դրամ, Կենդ. դրակի ձեռնեայ հասցեով՝

K. PROFF-KALFAIAN  
Directeur-Redacteur du GROUND  
159, Boulevard Montparnasse  
PARIS





